

અ

મેરિકાના ઈમિગ્રેશનના કાયદાની કલમ 201 હેઠળ દર વર્ષે અમેરિકા 2,26,000 ઈમિગ્રન્ટ વિઝા પરદેશીઓને આપી શકે છે. આ 2,26,000 ઈમિગ્રન્ટ વિઝા વિશ્વના બધા જ દેશો વચ્ચે સરખા ભાગે વહેંચી દેવામાં આવે છે. આથી ભારતીયોના ભાગે આમાંના ફક્ત સાત ટકા આવે છે. એમાં પણ ફેમિલી ફર્સ્ટ પ્રેફરન્સ કેટેગરી હેઠળ અમેરિકન સિટિઝનોનાં અવિવાહિત દીકરા અને દીકરીઓને 23,400 ઈમિગ્રન્ટ વિઝા આપવામાં આવે છે. જેમાંથી સાત ટકા ભારતીયોને ફાળે જાય છે. ગ્રીનકાર્ડધારકોની પત્ની યા પતિ અને બાળકો તેમ જ એકવીસ વર્ષથી વધુ ઉંમરના અવિવાહિત દીકરા-દીકરીઓને 1,14,200 ઈમિગ્રન્ટ વિઝા વાર્ષિક ફાળવવામાં આવ્યા છે, જેમાંના સાત ટકા ભારતીયોના ભાગે આવે છે. અમેરિકન સિટિઝનોનાં વિવાહિત દીકરા-દીકરીઓ માટે 23,400 અને અમેરિકન સિટિઝનોનાં પરદેશી ભાઈ-બહેનો માટે 65,000 ઈમિગ્રન્ટ વિઝા ફાળવવામાં આવ્યા છે, જેમાંના સાત ટકા ભારતીયોને ભાગે આવે છે. આજે ફેમિલી ફર્સ્ટ પ્રેફરન્સ કેટેગરી હેઠળ ભારતીયો માટે જે ઈમિગ્રન્ટ વિઝા ફાળવવામાં આવ્યા છે એ પિટિશનની પ્રાયોરિટી ડેટ 1 સપ્ટેમ્બર, 2017 પહેલાંની હોય એમને ઈમિગ્રન્ટ વિઝા મળી શકે છે. ફેમિલી સેકન્ડ-એ અને સેકન્ડ-બી આ બે કેટેગરીઓ હેઠળ જે ભારતીયની પ્રાયોરિટી ડેટ 22 ડિસેમ્બર, 2025 અને 15 માર્ચ, 2017 પહેલાંની હોય છે એમને ઈમિગ્રન્ટ વિઝા આપવામાં આવે છે. એફ-3 કેટેગરી હેઠળ 22 જુલાઈ, 2012 અને એફ 4 કેટેગરી હેઠળ 15 ડિસેમ્બર, 2006 આ પહેલાં જેમની પ્રાયોરિટી ડેટ હોય છે એમને આજે ઈમિગ્રન્ટ વિઝા મળી શકે છે. આમ ઈમિગ્રન્ટ વિઝા મેળવવા માટે ભારતીયોએ ખૂબ લાંબી વર્ષોની વાટ જોવાની રહે છે.

ખેદની વાત એ છે કે આટલો લાંબો સમય વિઝા મળે એ માટે વાટ જોઈને બેસી રહેલા ભારતીયો તેઓ અમેરિકામાં જશે ત્યાર બાદ શું કરશે એનો વિચાર જ કરતા નથી. અમેરિકામાં બધો જ કારભાર અંગ્રેજીમાં ચાલે છે. પણ ઈમિગ્રન્ટ વિઝાની વસ્તુથી વાટ જોઈને બેસી રહેલા ભારતીયો, જેમને અંગ્રેજી ભાષા આવડતી નથી હોતી તેઓ એ ભાષા શીખવાનો પ્રયત્ન સુધ્ધાં કરતાં નથી. અમેરિકા જઈને તેઓ ત્યાં શું કરશે? બિઝનેસ કરશે? નોકરી કરશે? કે પછી રિટાયર્ડ જિંદગી વિતાવશે? એમનો જીવનનિર્વાહ તેઓ કેવી રીતે પૂરો કરશે? ક્યાં રહેશે? આ સઘળી બાબતોનો વર્ષોથી વિઝાની વાટ જોઈને બેસી રહેતા ભારતીયો મુદ્દલે વિચાર કરતા નથી. અનેકો તો ફક્ત એમની જોડે એમનાં સંતાનોને ગ્રીનકાર્ડ મળે એ માટે પોતે ગ્રીનકાર્ડ મેળવે છે અને એમનાં સંતાનોને ડિપેન્ડન્ટ ગ્રીનકાર્ડ અપાવે છે. એક વાર

અમેરિકા
વિઝા ગાર્ડ

★ સુ. ડુધીર શાહ (એડવોકેટ-મુંબઈ)

ધ ઈમિગ્રેશન એન્ડ નેશનાલિટી એક્ટ, 1952

અમેરિકન સિટિઝનોનાં વિવાહિત દીકરા-દીકરીઓ માટે 23,400 અને અમેરિકન સિટિઝનોનાં પરદેશી ભાઈ-બહેનો માટે 65,000 ઈમિગ્રન્ટ વિઝા ફાળવવામાં આવ્યા છે, જેમાંના સાત ટકા ભારતીયોને ભાગે આવે છે

અમેરિકા ગયા બાદ તેઓ એમનાં સંતાનોને અમેરિકામાં મૂકીને ભારત પાછા આવી જાય છે. અને પછી ફક્ત ગ્રીનકાર્ડ ચાલુ રાખવા માટે તેઓ અમેરિકામાં આવ-જાવ કરે છે. એમણે એ વાતનો ખ્યાલ રાખવો જોઈએ કે જો તેઓ આવું કરશે, અમેરિકા ફક્ત થોડા દિવસો માટે જશે, ગ્રીનકાર્ડનો ઉપયોગ એક રેલવે પાસની જેમ અમેરિકામાં આવ-જવા માટે કરશે તો એમનું ગ્રીનકાર્ડ પાછું ખેંચી લેવામાં આવશે. અમેરિકામાં લાંબા સમય બાદ પ્રવેશતાં હશે ત્યારે એમને અટકાવવામાં આવશે.

ગ્રીનકાર્ડ મેળવનાર ભારતીયે નીચેની બાબતોનો ખાસ ખ્યાલ રાખવો જોઈએ. અમેરિકામાં એમનું પોતાનું રહેઠાણ હોવું જોઈએ. જો એમનાં સંતાનો યા ભાઈ-બહેનો કે પછી ઓળખીતા-પાળખીતાની સાથે રહેતા હોય તો એમની જોડે

લિવ-ઈન લાઈસન્સના કરારો કરીને એમને માસિક ભાડું ચેકથી આપવું જોઈએ. અમેરિકાની બેન્કમાં એકાઉન્ટ ખોલવો જોઈએ અને એ એકાઉન્ટ ઓપરેટ પણ કરવો જોઈએ. અમેરિકાના મ્યુચ્યુઅલ ફંડો કે અન્ય રોકાણમાં રોકાણ કરવું જોઈએ. ત્યાંના મોલના ડેબિટ યા ક્રેડિટ કાર્ડ મેળવવા જોઈએ. શક્ય હોય તો ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ મેળવવું જોઈએ.

તમે જ્યારે ગ્રીનકાર્ડ મેળવો છો ત્યારે તમે અમેરિકાના કાયમના વતની કહેવાય છો. એટલે તમારી ભારતમાંની કે વિશ્વમાં કશું પણ થતી આવક ઉપર તમારે ટેક્સ અમેરિકામાં ભરવાનો રહે છે. ભારતમાં એગ્રીકલ્ચર ઈન્કમ ઉપર આવકવેરો આપવાનો નથી હોતો. પણ અમેરિકામાં એ છૂટ નથી હોતી. એટલે તમારા ખેતીવાડીના આવક ઉપર અમેરિકામાં ટેક્સ ભરવાનો રહે છે.

પહેલી વાર જ્યારે ઈમિગ્રન્ટ વિઝા મેળવીને અમેરિકા જાવ ત્યારે ફક્ત વન વે ટિકિટ જ લેવી જોઈએ. અમેરિકાથી જ્યારે ભારત આવો ત્યારે કે અન્ય કોઈ દેશમાં જાવ તો અમેરિકામાંથી રિટર્ન ટિકિટ મેળવવી જોઈએ.

આ બધી નાની નાની વાતો ગ્રીનકાર્ડ ટકાવી રાખવા માટે ખૂબ જ મહત્વની છે. અમેરિકનો સત્યના આગ્રહી છે. એમના ભૂતપૂર્વ પ્રેસિડન્ટ બિલ ક્લિન્ટનના એમની ઓફિસની એક કર્મચારી મોનિકા લુઈસ જોડે અનૈતિક સંબંધો હતા. આ વાતની જાણ થતાં એમની ઉપર એને લગતા આરોપો મૂકવામાં આવ્યા હતા. જેનો એમણે સતત નનો ભણ્યો હતો, પણ જ્યારે સોગંદ ઉપર કબૂલાત કરવાનું આવ્યું ત્યારે તેઓ જુદું ન બોલ્યા. એમને જાણ હતી કે ભલે તેઓ અમેરિકાના પ્રેસિડન્ટ હોય, પણ ખોટું બોલશે તો એમને પ્રેસિડન્ટ પદ ઉપરથી પદભ્રષ્ટ કરવામાં આવશે અને જેલની સજા પણ કરવામાં આવશે. આથી એમણે સત્ય કબૂલી લીધું હતું અને સત્યના આગ્રહી અમેરિકનોને તેઓ સત્ય બોલ્યા એટલે એમને માફ પણ કરી દીધા હતા.

આ વાત ખાસ ધ્યાનમાં રાખજો અને અમેરિકામાં અસત્યનો આગ્રહ નહીં સેવતા. ત્યાંના કાયદાઓનું બરાબર પાલન કરજો. અમેરિકા વિરુદ્ધ કોઈ પણ જાતની કાર્યવાહી ન કરતા. ચોરી-લબાડી, અસત્યનું આચરણ, મની લોન્ડરિંગ, પોર્નોગ્રાફિક ફિલ્મો, ડ્રગ્સનું સેવન, આ સર્વેથી દૂર રહેજો. જો આટલું કરશો તો તમને એ ઈમિગ્રન્ટનો દેશ પુષ્કળ લાભો આપશે. બધા જ આવું કરે છે એવું વિચારીને જો ખોટું આચરશો તો એ દેશ જ્યાં તમે તમારા રૂપિયાના ડોલર કરી શકો છો, એકના 100 મેળવી શકો છો, એ તમને કોઈ પણ પ્રકારનો લાભ નહીં આપે. ઊલટાનું તમે મુશ્કેલીમાં મૂકાઈ જશો.●

ખાનગી ઉપયોગ માટેના વાહનનો અકસ્માત અંગેનો ક્લેમ નોન સ્ટાન્ડર્ડ ધોરણે ચૂકવવા વીમા કંપની જવાબદાર

સા

માન્ય રીતે વીમા કંપની ખાનગી વાહનનો ઉપયોગ ભાડે ફેરવવામાં થયો હોય તો તેવા વાહનના અકસ્માત અંગેનો ક્લેમ ઈન્શ્યોરન્સ પોલિસીની શરતનો ભંગ થયો છે એવું જણાવી ચૂકવતી નથી પરંતુ તાજેતરમાં સુરત જિલ્લાની ગ્રાહક અદાલતે એક મહત્વના ચુકાદામાં ખાનગી ઉપયોગ માટેના વાહનને ભાડેથી ફેરવવામાં આવ્યું હોય તો પણ તેવા વાહનના અકસ્માત અંગેનો ઈન્શ્યોરન્સ ક્લેમ ચૂકવવા વીમા કંપની જવાબદાર છે.

શંકરભાઈ કુંડુભાઈ બાવાસ્કર અને અસોસીએટ્સ કો. ઓ. બેન્ક લિ.એ આ લખનાર મારફત અત્રેની સુરત જિલ્લા ગ્રાહક અદાલતમાં ન્યૂ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ ફરિયાદ કરીને જણાવ્યું હતું કે શંકરભાઈ કુંડુભાઈ બાવાસ્કરનાએ એસોસીએટ્સ કો. ઓ. બેન્ક લિ. પાસેથી વાહન ખરીદવા માટે લોન લીધેલી અને તે લોનના આધારે ફરિયાદીએ બજાજ ટેમ્પો ટ્રેક્સ વાહન જેનો નં.જીજે-૫ એજી-૪૪૫૬ ખરીદેલ હતો અને તેની પોલીસી સામાવાળા વીમા કંપની પાસેથી લીધેલી જેનો સમયગાળો તા.૨૩/૦૩/૨૦૦૦ થી ૨૨/૦૩/૨૦૦૧ સુધીનો તથા પોલીસી નં.૨૩૦૬૦૦/૩૧/૯૯/૧૩૯૮૦૨ હતો. સદર વીમો અમલમાં હતો તે દરમિયાન ફરિયાદી તથા તેના સાળા અને અન્ય પરિચિત વ્યક્તિઓ તા.૧૪/૬/૨૦૦૦ ના રોજ સદર વાહન લઈ સુરતથી ધુલીયા જતા હતા તે દરમિયાન સદર વાહન સાથે ટ્રક નં. જીજે - ૧૧-પી-૭૯૯૮ બેદરકારીભરી રીતે હાંકી ફરિયાદીના વાહન સાથે અથડાવતા અકસ્માત થયેલો અને તેમાં સદર વાહનને ભારે નુકસાન થયેલું. સદર બનાવની જાણ જેતે પોલીસ સ્ટેશનમાં કરવામાં આવેલ અને ગુનો નોંધાવેલ તથા સદર અકસ્માતની ફરિયાદીએ સામાવાળાને જાણ કરેલી અને સદર વાહનને અંબિકા મોટર્સમાં રીપેરીંગ માટે લઈ જવામાં આવેલ. સામાવાળાએ સર્વેયર નિમેલા. જે સર્વેયરે સ્પોટ સર્વે કરેલો અને ફાઈનલ રીપોર્ટ આપેલ. તેમાં ટોટલ લોસના આધારે સર્વેયરે પોતાનો રીપોર્ટ આપેલો. ફરિયાદીએ સદર વાહનને થયેલ નુકસાન અંગે સામાવાળા રૂબરૂ ક્લેમ કરેલો પરંતુ સામાવાળા તરફથી તે અંગે કોઈ નિર્ણય લેવામાં આવેલ નહીં અને લાંબા સમય સુધી ફરિયાદીને તેની જાણ કરેલ નથી. ફરિયાદીનો ક્લેમ સાચો હોવા છતાં સામાવાળા તરફથી સદર ક્લેમ અંગે કોઈ જાણ કરેલ ન હોવાથી ફરિયાદી પ્રત્યે સેવામાં ખામી પહોંચાડી છે. જેથી ફરિયાદીને શારીરિક, માનસિક ત્રાસ થયેલો હોય ફરિયાદી વળતર

ગ્રાહક મંચ

★ શ્રેયસ દેસાઈ (એડવોકેટ)

ખાનગી ઉપયોગ માટેના વાહનનો ઉપયોગ ભાડેથી ફેરવવામાં કરવામાં આવ્યો હોય તો પણ વીમા કંપની તેવા વાહનના અકસ્માતનો ક્લેમ નામંજૂર કરી શકે નહિ

મેળવવા હકદાર થયા છે.

સામાવાળાએ નામદાર ફોરમ સમક્ષ અકસ્માતવાળું વાહન શંકરભાઈ કુંડુભાઈ બાવાસ્કર ભાડે ફેરવતા હતા અને તેથી વીમા પોલિસીની મહત્વની શરતનો ભંગ થયો હોવાથી ઈન્શ્યોરન્સ કંપની ક્લેમ ચૂકવવા જવાબદાર બનતી નથી તેવો બચાવ રજૂ થયો હતો.

ફરિયાદી તરફે આ લખનારે દલીલો કરતા ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે ખાનગી ઉપયોગ માટેના વાહનનો ઉપયોગ ભાડેથી ફેરવવામાં કરવામાં

આવ્યો હોય તો પણ વીમા કંપની તેવા વાહનના અકસ્માતનો ક્લેમ નામંજૂર કરી શકે નહિ પરંતુ તેવા સંજોગોમાં વીમા કંપની ક્લેમની રકમમાંથી ૨૫% રકમ બાદ કરીને બાકીની એટલે કે ૭૫% રકમ તેથી સ્ટાન્ડર્ડ બેઝીસ પર ક્લેમનું સેટલમેન્ટ કરીને વીમેદારને ચૂકવવા જવાબદાર બને છે. ફરિયાદીના વાહનને રૂ. ૨,૭૦,૦૦૦/-નું નુકસાન થયું હોવાથી નોન સ્ટાન્ડર્ડ આધારિત ગણતરીએ સદર રકમમાંથી ૨૫% રકમ બાદ કરતાં બાકીની રકમ રૂ. ૨,૦૨,૫૦૦/- ક્લેમ પેટે મેળવવા ફરિયાદી હકકદાર બને છે. દલીલના સમર્થનમાં નેશનલ કમિશનના કેટલાક ચુકાદાઓ પણ ટાંક્યા હતા.

સુરત જિલ્લા ગ્રાહક તકરાર નિવારણ ફોરમના પ્રમુખ ન્યાયાધીશ વી. કે. માલી તથા સભ્ય હર્ષદ જોષીએ એડવોકેટ શ્રેયસ દેસાઈની દલીલો મહદઅંશે ગ્રાહ્ય રાખી ફરિયાદીની ફરિયાદ આંશિક રીતે મંજૂર રાખી ફરિયાદવાળા વાહનને અકસ્માતથી થયેલ નુકસાન અંગેના ક્લેમ પેટે રૂ.૨,૦૨,૫૦૦ વાર્ષિક ૯% લેખેના વ્યાજસહિત તથા માનસિક ત્રાસ, હેરાનગતિ વગેરે માટે વળતરના રૂ. ૫૦૦૦/- તથા ફરિયાદ ખર્ચના રૂ. ૨૫૦૦ સહિત ફરિયાદી શંકરભાઈ કુંડુભાઈ બાવાસ્કરને ચૂકવી આપવા હુકમ કર્યો છે.

ડિસ્ટ્રિક્ટ ફોરમના હુકમથી નારાજ ન્યૂ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડે ગુજરાત સ્ટેટ કન્ઝ્યુમર્સ ડિસ્પ્યુટ્સ રીઝોલ કમિશન સમક્ષ અપીલ ફાઈલ કરી હતી.

ન્યૂ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ તરફે રજૂઆત થઈ હતી કે, તા: ૧૪/૦૬/૨૦૦૦ ના રોજ સદર વાહનમાં ફરિયાદીના સાળા તથા પરિચિત વ્યક્તિઓ હોવાની હકીકત ખોટી છે પરંતુ ખરેખર સદર વાહન ભાડેથી ફેરવવામાં આવતું હોવાની હકીકત પોલીસ રૂબરૂના નિવેદનમાં ખૂલી છે તેથી ફરિયાદીએ પોલિસીની મહત્વની શરતનો ભંગ કર્યો છે. સદર વાહનનો ઉપયોગ ખાનગી માટેનો વીમો લીધેલો પરંતુ ફરિયાદીએ સદર વાહનનો ઉપયોગ ભાડું વસૂલ કરી તેમાંથી નફો મેળવવાના ઈરાદે ફેરવતા અને તેથી ફરિયાદી કોઈ પણ રકમ સામાવાળા પાસેથી મેળવવા હકદાર બનતા નથી.

ગુજરાત સ્ટેટ કન્ઝ્યુમર્સ ડિસ્પ્યુટ્સ કમિશન, અમદાવાદની જયુડિશિયલ મેમ્બર વાય.એચ શેખ તથા મેમ્બર કે.કે. ઠક્કરે ધી ન્યૂ ઈન્ડિયા ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિ. ની અપીલ રદ કરી, સૂરત ડિસ્ટ્રિક્ટ ફોરમનો હુકમ કન્ફર્મ કર્યો હતો. આમ આ પ્રકારના મહત્વના કેસમાં ખાનગી વાહન ભાડે ફેરવાયું હોય તો પણ તેવા વાહનને અકસ્માત થવાના સંજોગોમાં ક્લેમની રકમના ૭૫% રકમ નોન સ્ટાન્ડર્ડ બેઝીસ પર ચૂકવવા વીમા કંપની જવાબદાર છે એવો મહત્વનો કાનૂની સિદ્ધાંત પ્રસ્થાપિત થયો.●